

MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Maa- ja metsätalousministeriö

Turtola 16. joulukuuta 2019

kirjaamo@mmm.fi

tapio.hakaste@mmm.fi

orian.bondestam@mmm.fi

Viite: Ministeriön lausuntopyyntö 8.11.2019

1507/04.04.03.01/2019

Lohien kuolleisuuden ja voimattomuuden syyt on selvitettävä tehokkaasti.

Tornionjoen lohikanta on elpynyt lähelle biologista minimitasoa. Viimeisten viiden vuoden aikana on yhdeksi uhkatekijäksi noussut kutuvaelluksen aikana havaitut lohien vauriot, kuolleisuus ja voimattomuus myös useiden Ruotsin jokien osalta. On arvioitu, että B1-vitamiinin puute voi olla syynä voimattomuuteen. Kuolleisuuden syiden selvittämiseen tulee valmistautua selkeästi aiempaa päättäväisemmin. Suomella ja Ruotsilla on YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisina alkuperä-valtioina erityinen vastuu vaelluskalakannoistaan.

Pyyntimenetelmät hellävaraisiksi.

Ruokavirasto on tuonut monena vuotena esiin sekä merikalastuksen, että jokikalastuksen aiheuttamat lohien runsaat pintavauriot kuolleisuuden taustasyynä. On välttämätöntä tarkastella eri pyyntimenetelmiä, jotta lohille aiheutuvat vauriot voidaan minimoida.

Kestävä kutukanta ja siihen sopeutettu saalisvarmuus.

Tornionjoen lohenkalastus tapahtuu pääasiassa viehekalastuksena. Saalisvarmuus on keskeinen vetovoimatekijä kalastusmatkailuyrityksille. Sen vuoksi on välttämätöntä, että lohta päästetään viehekalastusalueille selkeästi enemmän, kuin biologinen minimitaso edellyttää. Kalastuksen mitoituksessa tulee varmistua siitä, että kutukalojen määrä tulee olla kalastuksen jälkeenkkin yli minimitavoitteen, jotta poikasten selviytymiselle syntyy tervettä kilpailua.

Kalastuksen jakautuminen merialueella.

Lohi nousee kutuvaellukselle Suomen rannikkoa pitkin siten, että vaelluksen kärjessä saapuvat luonnonlohiet ja niistä ensimmäisinä suuret naaraslohiet. Latvavesien lohiet muodostavat kärkijoukkojen ytimen. Lohenkalastus toteutuu Tornionjokisuun Ruotsin puolella kokonaisuudessaan kesäkuun aikana. Suomen rannikolla kalastus ei ole kantakohtaista. Pitkään noudatettu kevätkalastuskielto rajoitti pyyntiä, mutta V. 2017 alkaen varhensitte pyyntiä neljänneksen osalta kiintiöstä. Varhaisessa pyyntikäytännössä kalastetaan paljon luonnonlohien parhaita emokaloja. Siitä seuraa, että osa myöhemmin vaeltavista, merikalastukseen tarkoitetuista, viljelylohista jää kalastamatta.

Kalastuksen jakautuminen jokialueella.

Jokikalastus kohdentuu valtaosin varhain vaeltaviin osakantoihin. Tämä näkyy osittain poikastuotantomäärissä jokiosuuksilla. Lohistrategiassa on kirjattu tätä asiaa koskeva huomautus: *Pyritään vähentämään lisääntymisen kannalta arvokkaiden suurten naaraslohien kalastuskuolevuutta myös jokialueella.* Kalastuspaine tulee kohdistaa nykyistä tasaisemmin. Mikäli siirrytään kalastajakohtaisiin kiintiöihin, niin tulee harvita, voidaanko kiintiö jakaa kahteen osaan, kesäkuulle ja toisaalta loppukesälle. Paikallisille asukkaille kotitarvekalastajina kiintiö tulisi asettaa isommaksi kuin turisteille.

Harjuskantojen vahvistaminen.

Harjuksen kuturauhoitus tuntuu teoriassa mielekkäältä, mutta jää Tornionjoella vain teoriatasolle. Harjus kutee jäiden lähdon aikoihin, jolloin ei kalasteta. Näin ollen rauhoitus on aloitettava viimeistään maaliskuun alusta, jotta sillä olisi kantoja elvyttävää vaikutusta.

Kalastuksen valvonta.

Suomessa säädettiin asetuksella menettämisseuraamus vaelluskalojen luvattomasta kalastuksesta. Muiden sanktioiden lisäksi kalastaja joutuu maksamaan valtiolle luvattomasti kalastetun kalan arvon. Tornionjokea koskevat seuraavat arvot: Lohi 3470 €, taimen 3260 €, siika 460 €.

Tornio-Muoniojokiseura on runsaan kymmenen vuoden ajan vaatinut arvojen määrittämistä osaksi kalastuksen valvonnan tehostamista. Olemme tyytyväisiä 1.5.2019 säädettyyn asetukseen.

Seuraamukset ovat vakavia, joten kalastuskauden lähestyessä asian tiedottaminen on tärkeää.

Lohenkalastuksen järjestäminen.

Täysin vapaa pääsy joelle aiheuttaa ongelmia ja vaaratilanteita, kun jokea tunte-
mattomat veneilijät tulevat omilla aluksillaan valloittamaan jokea. Jopa veneiden
yhteentörmäyksiä on koettu. Joki on osin matala, kivikkoinen ja karikkoinen kala-
vesi. On välttämätöntä, että kalastus mitoitetaan ja voidaan järjestää paikallisten
osaajien toimesta.

Kunnioitavasti

Tornio-Muoniojokiseura ry

Kalervo Aska, pj.

jokiseura@tornionjoki.fi

www.jokiseura.fi